

FESTA

Intima

Obriu ben bé la finestra
que'm vull despedí del sol.

.....
No més he viscut fins ara
que un dia i un altre fosc,
avui que'm moro, deixeu-me
sadollarme de claror.

Vull rabejarm-hi, contant-li
lo que he sofert en el món,
la negror voltant-me sempre
la llum fugint de mi aprop,
i no he vist mai cap aubada
no més entrades de fosc,
que furgant dintre ma pensa
m'han portat el dubte al cor.

.....
Obriu ben bé la finestra
per donâ un aden al Sol.

JASCINTO CAPELLA.

Concurs literari

Continuació de la llista de treballs rebuts.
Núm. 9. *Les fades de la nit*.—Núm. 10. *Renyits?*

Perfils psicològics

Fragments de Filosofia rural

V (últim)

Divorci d'ànimes

Pobre *Malena!* Arraulida, més bé que assentada, sobre una cadira baixa, en un recó de la cuina de casa seva, resumeix mentalment les vicissituds de sa trista vida.

Quaranta anys ara té i ja's vella; el seu semblant es de seixanta. Sis fills ha tingut, sense contar dos o tres que s'han quedat a mig camí.

Ja ho diuen pel veïnat.

—Aquesta si que ha sortit de la mena.

Massa. Potser no's trobaria tan revellida i no sofriria aquest dolor crònic—resultes d'un mal part—que li dona tan fatic i el renom de *Malena, la coixa*.

Com comerciant a punt de *quebrar*, melancòlica, aixís va fent balanç de la seva vida.

Amor i apoio dels pares . . .	<i>Casi zero.</i>
Idem idem del marit . . .	<i>Zero.</i>
Idem idem dels fills . . .	<i>Menys que zero.</i>
Fortuna	<i>Poca.</i>
Alegries	<i>Migrades.</i>
Il·lusions	<i>Moltes.</i>
Sacrifici a favor dels pares. . .	<i>Regular.</i>
Idem idem del marit . . .	<i>Inmens.</i>
Idem idem dels fills . . .	<i>Inmensissim.</i>
Desventura	<i>Massa.</i>
Tristeses.	<i>Sempre augmentades.</i>
Desengany	<i>Doble del doble.</i>

RESUM

Passat . . . *Obscur.*
Present . . . *Molt negre.*
Avenir. . . *Més negre encara.*

I aquelles dolces esperances i daurades il·lusions en l'amor del seu *Miliu?* Bombolles de sabó!

Ella havia implorat fervorosament a la Voluntat divina que'l seu *Miliu*, el seu marit, no s'atrevis mai a pegar-li, que mai s'emborratxés i que jamai esdevingués jugador.

No ha sigut la pregaria atesa. Les tres coses se han realitzat en contra.

Ara rancuniosa, plorosa i desenganyada, maleeix la amarga vida, recrimina al seu marit i assegura que encara que legalment casats llurs cossos, estaràn per sempre més llurs ànimes divorciades.

Altres tant assegura'l *Miliu*.

—Joventut, il·lusions!...—exclama.—Com s'han desvanescut! Com s'han evaporat? Matrimoni, concepció divina? No tal. Engany traïdor; llaç del dimoni.—La dòna honrada, amorosa i treballadora? La dòna traïdora, arisca i maulona.—Goig els fills? Martíri, dolor.—Pietat divina? Duptosa, duptosa que s'emporta els bons fills i carrega de

plagues als que resten; dels tres que viuen els dos nois semblen un dipòsit de farmacia. Sempre malaltigos; neurastenia i raquitisme. La noia molt bé de salut, si; però desequilibrades les facultats mentals ¡mig boigeta, la pobra! Mai farà rès de bò. Maleida estrella!

I aixís ambdos, maleint llur estrella, viuen el *Miliu* i la *Malena*. Maniquins humans, víctimes d'un greu moral desfalliment, que ells imputen a la fatalitat, viuen junts corporalment tan sols per covardia, que ni valor tenen per separar-se; però en esperit estàn ben completament divorciats.

Ni la *Malena* ha resultat la dòna que esperava'l *Miliu*, ni aquest l'home que tan somniava la *Malena*.

¿Es que aquest matrimoni no va realitzar-se per propia voluntat, per amor? Si, per cert, ben amorosament i sense mires a la conveniència.

¿Es que en algun d'aquests dos sers s'hostatjen perversos sentiments, traïdoria, maldat? Ni una sola engruna. Son més aviat,—ja ho hem dit abans—dos infeliços autòmats humans moguts pel secret ressort de l'ambient de la vida. I l'ambient no'ls ha estat propici. Les circumstàncies imprevisibles de la vida s'han revoltat contra llur felicitat. L'Adversitat s'ha ensenyorit d'ells i ells, acovardits, flacs d'esperit, no han tingut alè suficient per a espantar-la, allunyar-la, combatrer-la.

Historiejem.

Després de quatre anys de casats tingueren d'abandonar la felix morada en que vivien, niuet de llurs amors, rosari d'hores goijoses... La mestressa volia fer obres, i amb el dret que li bastava de mestressa, podia dir:

—Apa, tendres aucellets, a fer vida sota una altre coronisa, que aquest niuet, temple d'amor, jo'l vull per a mi.

I quin remei quedava?

Després de cercar àvidament un nou convenient hostatge, finiren per aposentar-se en un esquitit tercer pis d'una rònega casa d'un estret carrer. Si'l nou *hotel* no era bell, ni espaiós, ni potser saludable, en canvi era barat. I això per a ells era'l tot.

Instalada allí la *Malena* ja no tenia aquell bon humor d'abans. Ja no refileva aquelles antigues cantarelles, dolços esplais d'una ànima serena. Veritat que s'augmentava la família i per lo tant les inquietuts. Tot hi ajudava. I els anys corrien i amb el temps—com deia'l *Miliu*—l'humor s'anava tornant agre.

Quina diferencia entre'ls diàlegs que sostenien ara amb els primers anys de matrimoni.

Abans tot era salsa amorosa, ara la salsa era d'ortigues.

—Com tenim el sopar, *Malena?*—deia el *Miliu* arribant cansat del treball, a casa seva.

—S'ha de couer encara. Valdria més que cuidessis la nena. No sents com plora?

—Ui! Quin mal humor!...

—Com que les coses van tant bé.

—Se't va tornant ben agre.

—Poca vergonya!

—Prou noia. A escampar la boira.

—Ja t'en vas, oi?

—Si vostra orgullosa Magestat no mana lo contrari.

—A la taverna?

FESTA

—A pendrer la fresca on no reganyin. Quan estiguin sopar ja avisaràs.

I aixís dient i fent escapava de l'intranquilitat de casa seva, cercant esplai i benestar a fóra d'ella.

Ho feia per maldat? No que'l pobre durant el dia, en el treball, tenia de suportar l'humillat sumissió d'esser manat desconsideradament. Que menys podia desitjar, arribant a la vesprada, que una engruna de pau amorosa? Ademés el pis era tan esquifit i encofurnat, que reunida tota la família, apenes hi cabia. Llástima feia aquella mainada, ansiosa de saltar i correr follament, contemplar-la acurrucada, apilotada, en un recó del menjador sense gosar ni a mouer els peus, temerosos sempre d'estorbar a la seva mare atolon-drada en les feines de la casa. I aixís en aquella hora tot eren crits, plors i malhumor.

Era culpable la *Malena*? No, que ella també havia somniat dolces hores de pau i de ventura i dominada per adverses circumstancies, feia temps que amargant dolor li llatzerava l'ànima.

En la mísera casa que no hi ha pau i alegria, les parets van invisiblement desplomant-se, com fredes lloses de sepulcre, demunt dels moradors. Per això tothom, qui pot, se'n escapa.

I el *Miliu* començà a passar el rato a la taverna, a fer rondes entre companys i a jugar... a jugar per broma, finalitzant per convertir-se en un terrible jugador. Va entregar-se follament al joc i a la beguda i a dins de casa seva ja no's va riurer més. Va pondrers completament el sol de l'alegria.

Aixís fou possible que un jorn negre jorn! el *Miliu* asquerosament borratxo, després d'haver perduda al joc la setmanada, rematés la seva grandiosa hassanya escarnint, insultant i fins pegant al ser més sagrat per ell, a qui tenia jurada protecció, a la mare dels seus fills, a la seva esposa.

Dolorós, inmens disgust dins aquella pobre llar. Plors dels petits i males paraules dels grans. Enderrocament fatal de les més belles il·lusions de dos amorosos cors. Aspre separació de dugues ànimes.

El primer d'aquesta classe d'accidents en el matrimoni, son sempre crudels, terribles. Si un acte denigrant aixís no acaba tràgicament, esdevé, generalment, per ambdues parts, una depressió moral tan devastadora, que idiotisats, sense aspiracions, fineixen per considerar-ho un accident sense importància, dels més propis i naturals de la vida. I aquesta consideració ve a representar el fracàs, el suícidí moral—i sovint material—de dugues vides.

La *Malena* jurà no oblidar mai més tan repugnant escena i des de aquell moment va considerar-se divorciada moralment d'aquell home a qui tan havia aimat i que tan mal corresponia.

El *Miliu*, devallat el primer graó de l'ignominia, anà descendint... descendint fins a quedar enxorcat en el pestilent lloc del vici. Avorri'l treball i quan la seva esposa li recriminava la mala conducta, contestava a colps. Al veurer, ella, retribuïda tan malament anà avorrint, avorrint l'honrada vida, fins a esdevenir una infeliç esmarduda.

I aquell niuet d'amor, temple de felicitat, que

amb tanta harmonia va començar-se, anà convertint-se, paulatinament, en verdadera vall de llàgrimes d'una família degenerada.

Epílec.—La culpa? Difícil enigma.

Les persones eren bones, rublertes de nobles propòsits i sanes intencions, però dèbils d'esperit: l'ambient que'ls rodejava era pestilent i no tingueren astúcia ni valor per a lliurar-se d'aquella corruptora remolinada de miasmes.

L'Adversitat i la Misèria els assetjaren i ells en lloc de combatrer-les, serenament escudats per l'Amor i el Racionalisme, varen acobardir se atolon-dradament darrera la Negligència i l'Abandono, acabant per agregar-se al llastimós exercit dels màrtirs de l'Àmbit.

El *Miliu* poseint la ditxa a dins de casa, irreflexiu, la cercava a fóra i la *Malena* poguent retenir, amb paciència i amor, la felicitat en sa morada, inconscientment reganyosa, la llensava per la finestra.

I aixís ambdos feren avorrible llur hostatge.

I la llar matrimonial va desplomar-se sepultant als moradors.

MARIAN AMAT.

LA FRUITERA

Després de diversos plats que demostraven al mateix temps que la perícia del cuiner la riquesa del anfitrió, serviren els postres; entre diversos objectes del més transparent cristall de Baccarà es distingia per la seva pobresa una fruitera feta d'un vidre verdós i d'una forma que no era lo suficient antiga per a tenir aqueix mèrit ni de bon gust per a ser original.

Per més que volia evitar-ho no podia conseguir que la meua vista's separés d'aquells adornos, fets d'una manera tosca i primitiva.

Portaren el cafè al mateix temps que retiraven tota la vaixela, però la meua vista no podia apartar-se d'aquella fruitera que ocupava un lloc preferent en n'el bufet.

Mentres l'amo de la casa m'oferia un hermós Henry-Clay el meu pensament s'anava allunyant cap a l'infantesa i recordava un modest aparador d'una botigueta que hi havia al carrer de Bellayre. Quan sortiem de col·legi, tots els companys llepavem els vidres per veure si a n'aquests hi havien reminiscències d'aquells turróns tan ben posats sobre aquell plat de vidre amb peu. Un dia aquella tenda canvià d'amo i la fruitera va desaparèixer.

Al cap d'alguns anys s'edificava a n'el mateix lloc que ocupava aquella botiga, per quina vidriera tan hi havíem refregat el nas, una casa amb honors de palau; el propietari era qui m'havia convidat i qui en temps passats construïa aquells castells de turróns en l'escaparate que estava en n'el lloc que ocupa ara la porta principal.

Em distragueren uns amigables cops a l'espatlla donats per una mà carinyosa al mateix temps que una veu franca i no exenta de lligitim orgull me deia:

—L'has coneguda, eh?

VICTOR D'AMOC.

Carnet de Societat

Un centenari.—Festa aristocràtica

Amb motiu de celebrar el primer centenari del seu natalici la senyora baronesa de *Castell de Fels*, varen reunir-se el dissapte passat en els salons del seu magestuós palau de la baixada de Viladecols, les seves antigues amistats, que una volta més volgueren testimoniar amb la seva presència el molt afecte i aprecí que encare senten per tan distingida senyora.

Impossible era donar un pàs per aquells esplèndits salons convertits en veraders jardins en els que hi voltejaven com papellones blanques, escamots de senyores i senyoretetes de nostra bona societat, elegantament vestides i guarnides.

La riquesa dels mobles d'aquella casa, contribuïa a convertir el lloc en un veritable palau de fades encantades pel màgic toc de citara de la *diosa Henos*.

Allí tinguérem ocasió de admirar les riques *silleries* de domàs i *brocatel* groc, amb brodats blancs del temps de Júpiter. Magestuoses cònsols del reinat de Herodes, daurades amb el calor del foc de carbons de quan varen cremar el mig còs de Sant Llorens de la Tapineria. Artístics capitells aguantant gracioses i atrevides escultures dels més celebrats mestres d'antany que, de fàstic, ja fa anys que reposen en la pau del Senyor.

Riques catifes de les millors i acreditades fàbriques de Gijón; aranyes de cristall tallat de Toledo amb centenars de bombetes elèctriques que amb els seus raigs incandescents anaven a donar altre volta vida i calor an aquelles pells apergamínades per l'implacable temps que rès respecta. Originals relotjes amb lo seu peu i marc de Sal de Cardona. Capritxosos canalobres de plata *Miele*; quadrants i coxins plens de finíssimes plomes d'ànec mut del Prat de Llusanés. Cuadros pintats al aigua fort, de retrats d'antics antepassats i servidors de la casa, que ningú coneix, aixís com també magnífics tapissos representant els fets més culminants de la Divina Comedia del Dant, fabricats a Santa Coloma de Queralt, per encàrrec del senyor baró vuit dies abans de morir. Elegantes cornucopies, riques porcelanes del Segre i delicadíssims alabastres de diferents nacions del mon; venien a augmentar aquell conjunt de riqueses.

En una de les millors sales, que estava destinada a guardar els molts presents amb que va esser obsequiada la aristocràtica dama, cridaven l'atenció per la seva originalitat i valor artístic els següents: Un ric berganci amb el mànec de marfil extret de un caixal del elefant «Gori» propietat que fou de Nerón. Una *brocha*, feta dels finíssims cabells del tupè del senyor baró difunt. Un cuadro al oli, de vint rals la quarta, de Sant Ramón Nonat, fill de Vilafranca, pintat per el manco de Lepantó. Unes cetrilleres desapareixades del temps de Maria Antonieta; dos jocs de *banderillas de lujo*; set camises de satí xino, istil imperi; tres jocs de castanyoles, uns ferrets i deu panderos. Una gabia de braser, tres cotilles i un parai-gües de combregar, una llanterna màgica, una imatge dels Dolors i cinc pots de muxarnons en conserva i altres mil que'ns es difícil recordar.

La senyora baronesa sempre atenta amb les seves amistats, va dansar una polca de punta i taló, amb una agilitat com si tingués quinze anys, per lo que va esser felicitada per tots els concurrents a la festa. Després i amb la venia de dita senyora, es va ballar per varies parelles aristocràtiques un original *cotillón*, regalant se mutua-ment bombons de xacolata, boles de goma, galletes i pastilles del doctor Andreu.

El bullici va durar fins a les cinc de matí, hora en que la senyora baronesa ja no hi veia de cap ull, per lo que varem retirar-nos d'aquell hermós palau, desitjant-li abans molts anys de vida per poguer celebrar de nou un'altre festa com aquesta.

Santiago Roy

Cançons d'ausència

Pel bosc de Bolonia.

Perduts bosc a través, fent-se petons
va una parella.

Ell es per son caient, galant donzell...
Ella gentil donzella.

I van bosc a través besant-se arreu...
L'amor es llur emblema...

I's parlen baix baixet, ben baix baixet,
a cau d'ourella.

I a cada mot que li diu ell,
i a cada mot que li diu ella,
neix de sos llavis un petó.
Un petó fruit de llur tendresa.

I quan per un instant, extasiats,
tenint ell a sos braços presa a n'ella,
barreja de paraules i petons
es juren de fruï una joia eterna,

es quan jo que a n'el bosc m'hi trobo sol
presenciant l'amor d'eixa parella,
pensant en l'estimada, qu'es molt lluny
em dic:—Si jo fos d'ell i ella fos d'ella!

J. PONS i MARTORELL.

París, Octubre de 1915.

INTIMA

¡Si ho era bonic i tendre
lo ram que vas dar-me air!
¡ses floretes delicades
si'n feien flaire exquisit!
que'n contarien de coses
si elles les poguessen dir,
de quan en ton pit posades
sentien ton cor glatir;
que'n contarien de coses
de les que'l cor les va dir;
¡si les floretes parlessin,
que'n fora jo de felis!

PERE DE COTS.

FESTA

Núm. 2 del Concurs literari

«Preguem als nostres llegidors que posin tota l'atenció en aquestos treballs i es guardin nota del judici que'ls mereixin a fi de donar en el seu dia llur opinió per a premiar el que siga considerat com a millor.»

Entre tenebres

—«Pobre Eladí!»—exclamen els uns,—«pobre ceguet!»—afegeixen els altres. I no n'hi ha per menys; el bò de l'Eladí, en els vint anys; en la plenitud de la fortalesa, es cec! Una maligna catarata li robà la claror de la vida a la flor de la joventut.

Metge molt entès, feu el propòsit de guarir-lo, però han passat dies, mesos, i l'infeliç orb, desconfia de l'èxit, pert l'esperança, i plora, plora contínuament, amb un plor que enterneix l'ànima... El record de la seva amor, més l'aclapara!

Avui, es dia festiu, que'ls cors aixampla, i ell com sempre, té que romandre a son casal, i sent al carrer les colles de damiceles que, deixant anar fortes rialles, se dirigeixen a la dança; i sent que'l cor se li atura; i sent que l'ànima se li apaga!...

—Ah! si no aimés,—barboteja—prou el precipici servaria la meva còrpora!—i aixís desesperant-se, plora que plora, anyorant l'aimada, lo seu diví «Sol» que tants temps se troba privat d'esguardar; com anyora també, les flors de son jardí, que abans amb tant amor conreuava.

Un bondadós raig de sol que endinzant-se pel finestral il·lumina tota la cambra, i a ell afalaga, l'aconsola; les sentors d'unes violes, sentors que del jardí benefactores s'enlairen, el conforten; el roent bès de l'aimada, donant-li al cor flama, li produeix clarors a l'ànima...

L'astre rei declina. Dos blanques colomes, s'allunyen del bès de la nit que s'atança...

L'alegra vetllada saluda l'auba. El despertar del cec es joliu, i experimenta en sos dintres una alegria deixondable.

—Em curaràn, em curaràn!—joiós crida—el cor m'ho diu i aquest no m'enganya. Oh! mercès bon Deu, que permetereu que esdevinguin, com en altres temps, aquells beneurats jorns en que podia gaudir de lo infinit, i contemplar amorós, i amb els ulls encesos de foc a la meva estimada! Curaré! Si; el metge m'ho digué amb tota seguretat.—

I el ceguet, aixís pensant espera amb molta esperança l'hora de la cura!

De la Seu, una campana, planyívola branda...
—Un combregar!—expressa el cec—que Deu al malalt reporti bonança.—

Ferm, seré i amb una ressiència maravel·losa, l'Eladí, aguanta l'operació que'l Doctor ja té comensada. Ni un ai!; ni una protesta ix de la boca del ceguet. La convicció ha fet nàixer en el pacient una voluntat tant forta, que ni el més viu dolor pot torcer!

Moments frissosos, suprens... Bategaments de cor, sospirs profons, lluites interiors... Després, un estrident crit de «mare!» que llença l'Eladí al serli retornada la divina claretat. El facultatiu somriu de satisfacció, mentres aquell segueix cridant foll d'alegria:—Llum! Llum! Mare estimada,

on sou que are que puc mirar-vos, de ma vora ne sou lluny?—

Als crits de l'Eladí, penetra a l'estancia la seva envellida mare que abraçant-se amb el seu fill, plora a llàgrima viva.

—Per què ploreu, mare, quan tot respira alegria.—

—Fill del meu cor!... La felicitat en aquest món, es incompleta!—

—No us entenc? I l'estimada?—

—Acaba d'entregar l'ànima a Deu!—

Si noves hi han que, per lo fatals, exciten a l'home, l'ententeixen, el maten, la que acabava de portar la mare de l'Eladí, era una d'elles.

La nova havia trasmutat per complet a l'Eladí que amb els ulls espurnejants i els cabells erisats exclamava desesperadament:—Oh! Deu omnipotent! ¿Per què are que no soc orfa de llum has volgut que ho fos d'amors, d'il·lusions, d'esperances, i resti sol i altra volta entre tenebres?—

I amb un gran sanglot—sanglot d'infant—aixecà la vista'l cel, de cara'ls raigs del sol del migdia, i amb els brassos ben oberts, com si fervorosament pregués, perquè'l Totpoderós, li cegués altra vegada els ulls, per no veure d'aquest món tantes miseries...

A la propera Esglesia tocaven a morts!...

M. PLANAS MARULL.

ECOS

En les notes de Societat de *La Vanguardia* varem llegir fa pocs dies que'l cronista's disculpava per haver oblidat, al resenyar una festa en casa de la baronesa de X, de fer avinent que també hi havien els senyors de A. ¡I quina ensopagada! ¡Quina manera d'informar els llegidors!

Jo ja ho veig. Al dia següent de la festa els senyors de A, de lo primer que's varen preocupar fou cercar llur nom en el diari, i figureuvos quina indignació al veure que el cronista no'n feia esment.

Els interessats demanaren una reparació i el cronista desfeu l'erro, i tots contents, per que si no s'aclara, figureuvos quin conflicte.

Que hauria passat, si els barcelonins hagues sin ignorat tal nova?

M'esgarrifo de pensar-ho.

La premsa gràfica de Madrid sab ben bé la manera de vendre números, i ho explota que es un gust o un disgust. Al estiu, vinga omplir planes amb retrats de fenòmenos, *pasando de muleta a su segundo i banderilleando a su quinto*. Al hivern, *El verdadero fenómeno, haciéndose abrochar las botas. Ultimo retrato del fenómeno comiendo aceitunas relleas en su finca de N.*

La actriz catalana X bailando el agarrao con el Gallo.

La misma bailando otro agarrao con el Gallito.

Decididament se veu que lo que més interessa al públic es lo que fan els toreros.

Camino pel carrer de Valencia vers al Passeig de Gracia, inventant la manera de lograr que el

dependent que'm serveix a la Maisón Dorée me fii el café número divuit.

Un pobre d'aspecte míser em barra el pas.

Està demacrat i va mig nú, m'allarga la mà suplicant.

Enemic de les miseries humanes me fico la mà a la butxaca, i una miserable moneda de deu cèntims, la última, ensopega amb els meus dits. Allargo la moneda al pobre tot dient-li:

—Torneu-me'n cinc, per un altre captaire.

El pobret butxaqueja, la moneda demanada no surt, al cap d'un bon moment es treu la mà de la butxaca i quedo enlluernat, davant d'un pilot de calderilla i monedes de plata de duro i de peseta.

Un cop d'ull meu conta per alt vintinou pesetes.

El captaire troba la moneda de cinc cèntims i me la dona al punt que passa un senyor desconegut pel costat nostre i em mira a mi amb ulls de llàstima.

El senyor desconegut s'ha pensat que el captaire me fa una almoina a mi.

La biblioteca *Renacimiento*, te publicada una novela del Hernández Catá, titulada *Frutos ácidos*, en la que l'autor posa en boca d'un personatge, parlant d'un català, les següents paraules: *dijo con su bárbaro acento catalán*, etc., etc. i per lo vist se'n va enamora d'aquesta definició, puix que durant l'obra, ho repeteix.

De manera que els catalans, segons opinió del senyor Hernández Catá, quan parlem en castellà, tenim el acent *bárbaro*, doncs lo millor fóra que no'l parlessim mai i aixís ens evitariem que'ns maltractessin.

Nosaltres podriem dir li an aquest senyor que la majoria dels castellans, se passen anys i anys a Catalunya i no logran apendrer nostre llengua, els uns perquè no volen i als altres perquè tenen el cap dú i no poden. Però en aquets casos, nosaltres tenim la deferencia de parlar-los en el *castellà bárbaro* com diu l'esmentat autor

Vaja, vaja que's veu que a Madrid ens estimen com a germans i's desviuen per a posar pau i armonia.

La *Academia de la Lengua* de Madrid vol limitar l'ús de nostre idioma i sembla que la idea ha sigut acullida amb entusiasme.

D'això se'n deu dir fer patria.

Jo crec que val més pendre-ho en broma.

Com si ho veigés. El govern dictarà ordres per a intervenir en eix assumpte i els guardies seràn els encarregats de fer-les complir.

—Vol fer el favor de dir-me on es el carrer de *Gritti*.

—Queda V. detenido pues debe decirse la calle de *vuelvelé*.

—La calle de *Tresllits*?

—Insoiente. Debe preguntar por la calle de *las tres camas*.

I tot per aquest estil.

Triptic d'amor

ENDREÇA

Té'l vostre hermós perfil una bella semblança amb els dels rostres grecs de pures línies suaus. Son d'or vostres cabells si un raig de sol hi dança i el coló enveja el cel dels vostres bells ulls blaus.

Gràcil, lleuger i esbelt, vostre còs perfectíssim d'una Venus resúm la clàssica beutat. Vostres llabis rogenes, d'un dibuix correctíssim, son marc d'hermoses dents, d'un blanc immaculat.

Mes... ¿perquè'l vostre esguard, divinal, magestàtic, se'm mostra a voltes dolç i altres cops enigmàtic?... ¿Perquè no hi resplandeix la flama de l'amor?...

Oh, incògnita beutat, del meu cor l'adorada!
Tinc l'ànima, per vos, d'amor tota amarada!...
¿Me'l voldreu acceptà, vos, qui sou tot dolçor?

ESPERANÇA

Oh! bell esguard pregón, esguard indexifrabre, divinal llac blavós dels seus ulls adorats!...
¿Esguarda'm amb amor piadós, somriu-me afable, esplèndida claror d'uns ulls idolatrats!...

Soperbes fibres d'or que en sa lleu cabellera gràcils us mig-partiu orlant son plàcid front!...
¿Sigueu per mi el llençol que, en l'hora postrimera, envolcalli mon còs, quan m'exili aquest món!...

Mes, no vinguis, oh, Mort!... que es molt bella la vida i dels seus llabis purs la suau dolçó esquisida encare febrosencs, els meus han de gustar!...

¿Que encare vui sentir, prè de' excelsa ubriaguesa, un tendre «sí» amorós, de sa veu, tot dolcesa!...
¿Que visc esperançat de que m'ha d'estimar!...

DESENCANT

La vetlla de Sant Joan, nit de joia i gaubança, he vist la meua amor—esquerpa i desdenyosa—dels coèts—breus estels—a la claror blavosa, i en mon cor, altre cop, ha florit l'esperança.

Veient-la prop de mí, jo sentia frisança de fer-li, quietament, una confessió amorosa —tota càlida—a frec de sa carona hermosa, teixint-li amb mon amor, una excelsa lloança.

Jo'm sentia abrusat per ma passió divina. Del fons multicolor del Parc, aèria i fina, l'alba silueta d'ella's retallava airosa...

Ni'm va mirar, tan sols, l'adusta dòna amada!... I em va semblar de sflax, pels focs auriolada, son bell rostre, enlletjit d'un esguard d'orgullosa.

SALVADOR SOCIAS i FORNELL.

FESTA

La maleta del vagó

Pas passat l'any passat en un vagó parat d'un tren que anava a sortir de l'estació de Sant Martí.

«Lugar del suceso»: Un vagó de 3.ª «en mal uso» dels que té la Companyia del Nort.

Personatges:

Un senyor bastant baix, bastant gras, amb cara de satisfet, assegut al costat d'una finestreta.

Un senyor bastant alt, bastant prim, cara de pomes agres, assegut al costat d'una finestreta, enfront al anterior.

Un senyor, ni alt ni baix, ni gras ni magre, nas tort, ulls blaus, pèl ros i cadena de rellotge («al parecer») d'or.

Un revisor amb gorra d'uniforme i tot.

«Uno de la Seguridad del Cuerpo» (Cuerpo de Seguridad), amb sabre, funda de revolver, i cordó del pitó.

Una maleta (que es fama que no va dir res en tot el rato) posada al costat del seient del senyor amb cara de pomes agres.

Gent que tampoc va parlar, ocupava els llocs del vagó excepte el de la maleta, [el del senyor de les pomes agres i el de la cara de satisfet.

ACTE ÚNIC

ESCENA PRIMERA

El senyor satisfet que somriu, la maleta que està quieta, el senyor de les pomes agres i tota la gent que no parla.

No diuen res d'extraordinari.

ESCENA II

Dits i el senyor del nas tort i ulls blaus.

SR. NASTORT. (Puja al vagó.) No hi ha *puesto*? Veig que tot es plè! Es un fàstic, a tots els vagons igual. (Va per anarsen quan els seus ulls ensopeguen amb la maleta que ocupa un lloc; o la maleta ensopega amb els seus ulls; que això no's pogué esbrinar bé.) ¿Aquí hi ha un *puesto*? (Al senyor del costat.)

SR. POMES-AGRES. No li dic pas que no!

SR. NAS. Però com que hi ha aquesta maleta!...

SR. POMES. Qui li fa el contrari?

SR. NAS. Si volgués fer l'obsequi de retirar-la...

SR. POMES. Això ja es diferent.

SR. NAS. Com vol dir que es diferent?

SR. POMES. Vostè diu que aquí hi ha un *puesto*... Bueno! que hi ha una maleta... Conforme! però em diu que la tregui, i jo li dic que això ja es diferent!

SR. NAS. Si, si tot això jo ho he sentit!

SR. POMES. Doncs, perquè m'ho fa repetir? ¡Santes cristianes!

SR. NAS. Bé, home, no s'enfadi, però vostè compendrà que si aquesta maleta no hi fos... jo podria seurer.

SR. POMES. Ho comprene perfectament.

SR. NAS. Doncs per això li dic si la vol treurer...

SR. POMES. Doncs jo li torno a dir que això ja es diferent!

SR. NAS. Bé, home, deixis de diferències. La vol treurer o no la vol treurer?

SR. POMES. No, senyor.

SR. NAS. Vaja, home. Vostè està de guassa! No veu que per la ditxosa maleta hauré d'anar dret?

SR. POMES. Ho sento!

SR. NAS.
SR. POMES.
SR. NAS.

SR. POMES.
SR. NAS.
SR. POMES.
SR. NAS.
SR. POMES.
SR. NAS.

REVISOR.
SR. NAS.

REVISOR.
SR. NAS.

REVISOR.

SR. POMES.

REVISOR.
SR. POMES.
REVISOR.
SR. NAS.

REVISOR.

GUARDIA.
SR. NAS.

REVISOR.
GUARDIA.
SR. POMES.

GUARDIA.

SR. POMES.

GUARDIA.
SR. POMES.

TOTS.
SR. NAS.
SR. POMES.
GUARDIA.

SR. SATISFET.

SR. POMES.
SR. NAS.

REVISOR.

SR. SATISFET.

Doncs si ho sent, trèguila ¡caram!
No ho esperi pas!
Bé, vaja això ja es massa; si no la vol treurer a les bones la treurà a les males. Que tanta murga aquí.
Ni d'una manera ni de l'altra.
Miri que jo...!
Ni vostè, ni cent com vostè.
...si vé el revisor...
Ni que vingui el ministre.
(Treient el cap a fora.) Eh! revisor... faci el favor!...

ESCENA III

Dits i revisor.

(Entrant.) Que passa?
Aquest senyor que té una maleta al costat que'm priva de seurer.
Això rai, que la tregui.
Doncs això es lo que li he dit i no ho vol de cap manera.
Perquè no la vol treurer la maleta?
Perquè no'm dóna la gana, sencillament.
Però priva de seurer al senyor!
No se que dir-li.
Doncs jo li ordeno que la tregui!
Doncs jo els hi dic que si no'm deixen tranquil saltaran per la finestreta. Vels-hi aquí!
Ah! ¿sí?... Eh! guardia haga el favor!

ESCENA IV

Dits i guardia de seguitat.

Que ocurre. ¿Barajas?
Que este señor no quiere traer la maleta d'encima de l'asiento!
Y aún amenaza.
Ah pues. A sacar la maleta señor mío!
Ja'ls hi he dit que no'm dóna la republicana gana!
Esto es un insulto a la autoridad! O saca V. la maleta o a la prevención.
(Aburrit.) Que *prevención*, ni que sívelles. No hi ha ningú que'm pugui obligar a treurela, aquesta maleta.
Pero no es suya la maleta?
Que té de ser! Santes Cristianes!
Que té de ser! Si fos meva ja l'hauria tret.
¡¡¡Ah!!!
Doncs, de qui es?
Que se jo!
A ver. Quien es el propietario de esta maleta?
(Amb tota satisfacció.) Un servidor, no sé si'm comprenen!
I es clar que'l comprenem!
I com es home de Deu que'ns ha deixat enrahonar tant?
Com es que no ho deia que era de vostè?
Ja veuràn... No se si'm comprenen... com que a mi encare no m'havien dit res...

JOAN JANER ROSSELLÓ.

Mon amor dorm...

Al amic S. Gras Vila.

Passeu per eixa cambra silenciosos
sense moure soroll
qu'en eixa cambra de cristalls blavosos
mon amor dorm...

Passeu al llarc, la mà del pit a sobre
per contenir el cor,
qu'en eixa cambra hi ha el misteri qu'obre
les portes de l'amor.

La vista no gireu, qu'amor es cego
i podrieu cegar,
si com jo, que amb amor pel seu m'ofego,
la volguessiu besar...

Passeu per davant d'ella silenciosos...
sense moure soroll,
qu'en eixa cambra de cristalls blavosos
mon amor dorm...

FRANCESC GARCÍA LÓPEZ.

Diuenge, dia qualsevol, de qualsevol mes de l'any 1914 o 1915 o 1916 del segle XX de la Era Cristiana, en la *grrran* ciutat de Barcelona, la primera capital d'Espanya, la perla del Mediterrani, la europea, culta i opulenta Barcelona.

Surt el cronista a passejar de les tres a les set de la tarda i s'en va, perquè els passos li porten o perquè li dona la gana, que pel cas es igual i del perquè ningú, ni l'història mateixa, tenen de ferne rès, s'en va, dic, cap a la plassa de Catalunya la gran plassa enveja de moltíssimes places, de moltíssimes ciutats de moltíssima importància d'Europa la culta i civilitzada (!?) i es troba davant d'un espectacle que'l fa dubtar de si es allò en veritat la plassa de Catalunya, enveja de moltíssimes places de etc. etc. (com dic més amunt) o bé si es la *Plaza Mayor* de Villaperruna o el *Zoco de El-Arbaa*.

Entre *Menegildas*, *calayos*, assistents i *maños* amb un brot de ruda, d'aufabrega o la punta d'un caliquenyo a l'orella, tenen allò convertit en un *zoco* del Riff. Empentes per aquí, grapades per allà, paraulades grolleres, *jotas* improvisades, descompostura, mala educació i moltes escenes que'm callo per respecte als llegidors, heusaquí lo que veu el cronista que es dona vergonya de ser barceloní els diumenges de 3 a 7 a la Plassa de Catalunya.

Tira Rambles avall en *Barcinonensis*, obrint el paraigües per a que'ls pardalets no l'obsequin amb quelcuna dallonces d'aquelles que engeguen tan sovint, que no sembla sino que'l seu dallonces siga la boca d'una ametralladora i, mercès al paraigües, arriba *indemne* davant del monument

de Colón o Colomb o *Culón* que de totes maneres i segons els gustos de cada hu, es deia aquell bon senyor que va descobrir l'Amèrica per a fers-hi veurer i per a que s'inventés l'americana (vestit, beguda i ball, tres invencions dolentes d'un mateix nom).

Orgullós anava a contemplar aquella palmaria de colosals dimensions, quan, s'adona el cronista que els parterres que'l circunden estan desfets a trepitjades per un aixam de canalla i ganapies que s'afarten de cacauets i *torrao* sentats pels graons, sobre les plantes, sots els lleons, a tot arreu i enpastifant-ho tot i parlant tots en foraster, cap en català; el cronista queda estupefacte davant de tanta deixadessa i tolerància i gira cua i es dirigeix al Parc.

Això es el Parc? ningú ho diria! Una mena de bosc que hi ha davant de l'estatua d'en Prim està convertit en una sucursal de la *Pradera de San Isidro*; la gent sentada per terra amb cassoles, plats amb amanida, les americanes i bruses penjades en els troncs dels arbres... una Arcadia vaija.

Surt del Parc el cronista avergonyit de l'abandó en que'l tenen els encarregats de cuidar dels interesos del comú, que deixen que els malcriats que a tot arreu son a casa seva, s'el fassin seu; que no posen arena en els passejjos; que permeten que la caricatura del Montserrat servezca per a retrete públic i que'ls animals de la secció zoològica sigan martiritzats per una colla de selvatges que farien més patxoca dintre de les gavies que no anant deixats anar pel mon i... rumiant, rumiant l'infeliç *Barcinonensis* passa per un carrer on hi ha un kiosk d'aquells que tothom sab perquè serveixen i... i veu com una dona arrambada en el caire que fa darrera la porta, es posa... vaija vostés ja suposaran en quina posició es posa aquella santa cristiana quan els diga que es posa a fer... lo que es de llei i us i costum que's fassa en l'interior dels kiosks com aquell. Es lo que devia dir-se la ciutadana; aquí posen *retrete* doncs aquí deu esser el lloc apropiat per a el cas, perquè si fos a dins ja posarien el lletrero dintre.

I en *Barcinonensis* els fa saber que a Barcelona hi han reglaments, ordenançes, urbanos, municipals de peu, de cavall, policia, agutzils i una pila de gent que cobra. I també hi han regidors i, per si no ho saben, també hi ha Ajuntament, encare que no ho sembli.

BARCINONENSIS.

Elegia

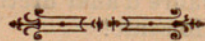
Té'ls ulls negres sempre hermosos de mirada robadora que fereixen com la fulla damasquina d'un punyal.
Com la Venus Aphrodita, té son ànima aimadora,
i en un bes, dona la vida per l'Amor, sentimental.

Es la verge d'alba cara, de contorns esculturals,
dins son cor sempre hi floreixen folls desitjos i il·lusions
i somnia en la tendresa d'uns idil·lis capvesprals,
que s'esfullen vaporosos com volada de petons.

Es la ninfa pudorosa que'ls meus somnis han creat.
Es la verge que venero en l'altar del meu amor.
Es la musa que les troves més hermoses m'ha inspirat,
en les nits de primavera de més clara serenor.

La que canta, la que resa, la que's pura i bella i suau.
La que diu les seves penes a una estrella o a una flor.
La que riu com una nena, la que canta com un au.
La que té l'ànima ardenta, i molt més encare el cor.

M. TORRES SUÑOL.

SUGERIDES

L'eterna obsessió.

Es ella, la de sempre, la obstinada, la formosament escultural i misteriosa...

Passa a vora nostre, sempre a la moda, sempre impecable, sempre correcte i elegante. Somriu debilmente, té's ulls ben blaus, el cabell negre, sedós, lluent. La boqueta menuda, com menuts son els seus peus ágils, lleugers, que calcen sempre amb perfecte rigidesa cortisana. Tota la seva indumentaria es seductora, distingida, de marcat valor. I aquell sombrero a lo María Stuard li dona una correcció esquisida, tota dignitat i noblesa que no sembla sino que siga una petita imatge de la gracia més secular.

Sos perfums sensuals, forts, eròtics, i la seva mirada penetrant i inquieta, es lo que's recorda amb més fruició i anyorament.

¿D'on la coneixem?... ¿Qui serà?... ¿On la sorprenguerem per cop primer?...

Tanseval. Lo cert es que aquesta inquietut qu'ens desperta, aquesta curiositat que sentim per ella, podem satisfer-la sovint i cada dia. Perquè la veiem a tot arreu, cada dia que passa; an el passeig, al teatre, al tranvia, an aquella balconada... I quan no, amb els ulls de l'ànima la retrovem, la sentim, sempre divinament formosa i amb la mateixa magestat de sempiterna encantadora.

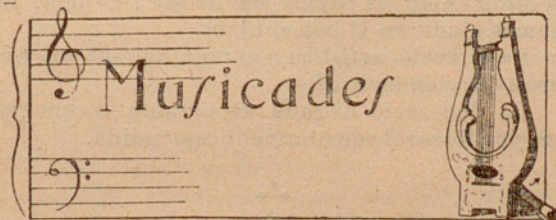
Aquesta seducció, aquesta sensualitat que fa sentir-nos inconscientment aquesta dona de cada dia, es una corrent poderosa de felicitat i gaubança, es un secret voluble d'anímica complacència amorosa, que durarà inevitablement mentres duri la nostra desconeixença absoluta d'aquesta maravella i original dameta misteriosa.

Un dia vindrà, angoixós, fatal,—que volem que trigui força—que veurem a la nostra quimera d'avui vestida diferentment i amb una companyia al costat. Serà'l marit, l'amant, el gernià... Tant se'ns en dona. Més, ja haurem perdut l'encant, ja s'haurà acabat l'encís qu'ens esplaiaba, i al fons de tot de l'ànima s'haurà extinguit aquella divina flama d'adoració espiritual.

I es que haurà passat per la nostra displicència de curiosos apassionats, una miqueta de torbació i parèntesi, reconcentrant-nos amb una pàlida malinconfia per l'enigma que creurem desxifrat.

I serà llavors que, per no fixar-nos més amb aquesta dameta dels ulls blaus i el cabell negre, tal vegada ja haurem caigut amb la temptació benaurada d'embadalirnos imperiosament per una altre delitosa magestat que també serà ella, la de sempre, la obstinada, la formosament escultural i misteriosa...

J. VIVES i BORRELL.

GRAN TEATRE DEL LICEU

LA DOLORES.—Ha passat per aquest primer escenari, i per primera vegada en la vida, la tan aplaudida òpera del mestre Bretón *La Dolores*. El seu pas ha sigut un èxit. Una volta més s'han celebrat i aplaudit aquelles pàgines musicals que tan entusiasmaren al públic barceloní

quan s'estrenà i quines representacions alcançarent aleshores el nombre de 160.

Encare que'l gust del públic actual, comparat amb el de vint anys enrera ha variat molt, la nova audició de *La Dolores* ha sigut apreciada igual, i s'ha jutjat l'obra d'en Bretón amb més serenitat i imparcialitat que en 1895.

El primer acte sens dupte es el més complert i potser el millor; el briós i expressiu preludi, el preciós *pasacalle*, l'inspirada i sentimental jota es lo que resalta; les altres escenes musicals intercalades son també molt notables i interessants.

En les dues jornades restants, contenint paspassatjes molt apreciades hi han moments un tan incolors a causa del mateix llibret que, encare que arreglat pel propi Bretón, resulta massa àrit, degut a la excessiva força dramàtica i a la ràpida successió d'aconteixements.

No obstant en el transcurs de ells s'hi remarquen moments de fresca inspiració i de gran vigor dramàtic. A qui no emociona el final del darrer acte, tan descriptiu com ben resolt, traslluhint les lluites per que passen els personatjes del drama, i més trad, donant a comprendre l'acció tràgica que passa ràpida dins dels bastidors?

Dels intèrpretes se'n deu dir que treballaren tots amb carinyo i voluntat. L'héroie fou en Palet, cantant com ell ho sap fer i ja s'ha dit tot.

La Dolores Frau va fer quan pogué per eixir airosa de la seva *particella*; sa veu de contralt no es la que's requereix per a cantar *La Dolores*, que demana una sopràn dramàtica de veu plena. Aixís els esforços de dita cantatriu son més d'aplaudir.

En Blanchart encarnà excel·liment el Sargent; sa perfecte escola i l'experiència de gran cantant, supliren en alguns moments compreñedors, la seva manca de veu.

Les demés parts principals es portaren molt discretament. La presentació acurada, el decorat nou (1er i 2on acte) molt entonat i d'efecte, apropiat i de fidel reproducció. Chors i cos de ball ajustats i acceptables.

* * *

TASSARBA.—Opera en l'acte de Vallmitjana i Morera.

El llibret.—Sense moures de la seva tónica predilecte, ha escrit en Juli Vallmitjana un llibre de caràcter poemàtic i d'acció nua i vigorosa. Es desarrolla el drama entre gitanos perses vinguts a Espanya en plè segle XVII. Influxeix aquesta època en el valor de l'obra? No, igual interessant i valiosa hauria resultat posada en els temps actuals, puix l'avenç del temps i de la civilizació gens ha modificat la superstició i l'orgull de la raça ni els estranys i estrambòtics rites de la religió d'aquest poble nòmada.

No ha usat l'autor en aquesta producció del llenguatge pintoresc o «calò», com ha vingut fent fins are en aquest género; ha escrit el llibre en català, net i clar. L'assumppte resulta interessant; les escenes ben combinades i premeditades amb coneixement de dramaturge. Des de's primers moments es presenteix, puix flota en l'ambient, quelcom de tràgic que roda per l'espai entre aquella gent supersticiosa, i que a mida que va corrent l'acció prent forma definida fins al final que's manifesta amb tota força caient i esparramant-se per demunt els personatjes de la faula.

Son tots ells traçats amb fermesa i observació; tots estan en llur just mig lo que fa l'acció més comprensible, arribant ràpidament i sens suavitats al espectador.

La partitura.—L'acertat poema d'en Vallmitjana ofería al músic un seguit de situacions propies per a que pogués deixar correr la seva fantasia i inspiració. Se'n ha aprofitat en Morera? En part sí; en la primera meitat de l'acte l'inspiració sobreposa, mes després de l'arribada de Gerinel (tenor senyor Illa) la tècnica que porta obsessió a n'el compositor des de'l principi ofega ses idees resultant no més des d'aleshores una exposició, un estudi, un exercici de les lleis de l'harmonia que tan excel·lentment exposades es troben en el seu «Tractat pràctic d'harmonia», que es de lo millor que s'ha escrit després del ja antiquat de Eslava.

Es de doldre aquesta preocupació de tecnicisme per quant li malmet melodies inspiradíssimes que, escrites amb senzillesa haurien entrat com se mereixien a n'el públic, mentres que are, exposades amb les complicacions més enrevesades, resulten difícils problemes que sols un iniciat pot resoldrer.

En el curt preludi, senzill i magestuós, hi deixa ja entreveure quelcom de gran i seriós, com el duo, molt expressiu, que segueix entre Tassarba (sopràn senyoreta Raccanelli) i Esperança (contralt senyora Lucci) i arriba el moment de la festa: successió de tres escenes que han sigut les més celebrades, per la mateixa clara manifestació del cant: entrada dels chors, la «farruca» corejada, de gran color típic, seguint la cançó gitana delicada i sentida i la grandiosa i emocionant dansa del foc, de verdader i pur aire oriental i que la massa instrumental realça brillantment.

Amb l'entrada del tenor fineix aquesta part que podriem dirne popular; a partir d'aquí les idees resten ofuscades amb les preocupacions del compositor de crear música gran, i aquesta pensa que's tradueix amb complicacions en el pentagrama resta claretat an els temes, cohibint i oprimint l'expontània i fresca inspiració, que al eixir de sa imaginació es veu forçada a passar per l'espècedàs de la severa escola del autor de «Emporium».

En la darrera meitat sobressurt el duo d'amor entre Tassarba i Gerinel, quins principals paisatges son de tota bellesa. El moment culminant, esclat de passió, passa quasi inadvertit per a l'auditori, distret per l'exuberancia de notes i efectes orquestals. Aquesta escena musical expresada amb més claretat hauría sigut acullida amb resonant èxit, puix es lo millor de l'obra.

I després arriba el desenllàs vigorós i apassionat, que per si sol acreditaría a n'en Morera, com a gran mestre, si no estés ja reconegut per tal per tothom, entesos i profans.

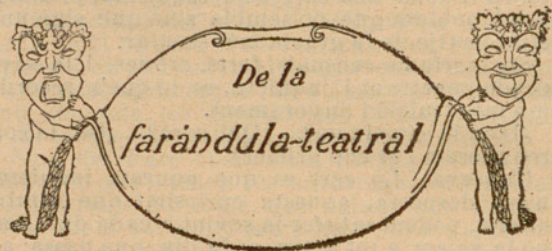
L'interpretació notabilíssima. Justes alabances i xardorosos aplaudiments mereixen les senyorettes Raccanel·li i Lucci, que estudiaren llur *particella* en català i amb tot *amore*. Excel·lents com a cantants i actrius. Els senyors Illa i Segura-Tallien (baríton) acertats tan per veu com per donar relleu a llur personatge. Els demés justos.

La presentació esplèndida, fins en els més petits detalls. Els ballables orientals foren del grado del respectable, per la dançarina de gran

mérit *La perla negra*. De gran efecte el decorat nou de Moragas i Àlarma, i la direcció escènica molt cuidada per el senyor Casanovas.

I per últim expontànis elogis al mestre director senyor Padovani, que davant d'aquesta es portà amb energia i pericia, mereixent l'aprobació general, com ja se li havien tributat dies abans al conjuntar i dirigir *La Dolores*.

DIXI.

TEATRE AUDITORIUM: *Camins de la vida*, drama en tres actes d'en J. Massó Ventós.—TEATRE TIVOLI: *Rayo de Luna*, opereta en un acte, llibre d'en No-gueras Oller, música d'en F. Payàs Planas.—GRAN TEATRE CÍRCOL DE SANS: *Impremeditació*, drama en un acte d'en Ramón Suriñach Baell. *L'estrena d'avui*, comedia en un acte d'en Antoni Cantallops.—

CRÓNICA.

El drama del senyor Massó Ventós es una bella pàgina literaria plena d'imatges poètiques, que acusen en el seu autor un temperament romàntic. La seva tasca com a dramaturg no va convencens. El drama que viu en la imaginació del poeta, drama de passions, no es humà. El cas de que l'Albert, cego per una enfermetat, endevina l'infidelitat de la seva esposa amb l'Edmón i la sofreix amb resignació, convensut de que la seva desgracia es la causa del desamor de la Maria-Dolors, per lo que, acovardit, no fa valer els seus drets ligitims, repetim que no es humà ni teatral.

No obstant el drama es concís i construït magistralment, lo que'ns fa endevinar an el seu autor condicions força apreciables.

La senyora Nicolau digué amb sinceritat el paper de Maria-Dolors. Acertats els senyor Tor i Montfort amb els papers de Albert i Edmon. Els demés ajudaren al bon conjunt.

La direcció artística a càrrec del senyor Ambrosi Carrión molt bé.

La decoració deguda al notable escenograf senyor Rocarol senzillament esplèndida.

* * *

Amb verdadera espectació era esperada la opereta *Rayo de Luna*, obra inspiradíssima, orquestrada magistralment, deixant endevinar des de'l comensament el talent indiscutible del mestre senyor Payàs, i aixís ho va demostrar el públic; aplaudint tots els números i fent-ne repetir quelcún

No passà lo mateix amb el llibre, que ademés

FESTA

de no oferir cap novitat el seu argument, en certes situacions sembla forçat.

Contribuí an el bon èxit la senyoreta Castrillo, que digué la seva part amb carinyo.

Nosaltres tenim les nostres esperances posades en el senyor Payàs convensuts que portarà lluny i triomfant el nom de Catalunya.

Al finalitzar l'obra els autors sigueren aclamats, tenint que presentar-se al palc escènic i dirigir la paraula al públic.

No fa gaire que en un quadern de la *Lectura Popular* fou publicat el valent drama d'en Suriñach Baell que ja té prou consolidada la fama de escriptor per a fer elogis de la seva obra literària.

Amb el drama *Impremeditació* l'autor segueix una nova orientació, puix fugint del genre de comedia que era el que sempre havia cultivat molt acertadament, s'ens presenta com a dramaturg, arribant a emocionar-nos llargament des de les primeres escenes.

La interpretació excelent, essent digne de menció el senyor Claramunt que encarnà el difícil personatge de Delfí d'una manera magistral, valguent-li la seva tasca sorolloses ovacions.

La senyora Ferrandiz i els senyors Teixidor i Adrià ajudaren al bon conjunt.

L'autor fou llargament aplaudir, tenint que presentar-se a les taules i veient-se obligat a parlar davant de la insistència del públic.

Quant va estrenar-se el drama *La dona de foc* tinguerem pel seu autor en Antoni Cantallops paraules d'encoratjament, puix se tractava d'un autor novell que deixava endevinar bones disposicions per a el teatre, i com que aixís ho varem creure, aixís honradament varem dir-li. Però ara el senyor Cantallops s'ens presenta novament amb una comedia en un acte, *L'estrena d'avui*, que desdiu per complert lo que en la seva primera obra ens creiem endevinar. La seva nova comedia està mancada d'originalitat i el seu diàlec es cassi bé sempre rampló i en quelcunes ocasions de mal gust.

Nosaltres estem convensuts de que *L'estrena d'avui* va esser escrita abans de *La dona de foc*.

Esperem del senyor Cantallops noves produccions per a poder jutjar-lo més favorablement.

D'aconteixement artístic pot calificar-se la segona vetllada de Teatre Català celebrada en el «Centre Autonomista de Dependents». La xamosa comedia del genial Ignasi Iglesias *Girasol* fou presentada amb tota propietat i baix la direcció artística del seu autor.

El senyor Viñas feu una creació del Gaietà, escoltant tot sovín aplaudiments.

El pintor escenograf senyor Rocarol pintà per aquesta obra una preciosa decoració que li valgué aplaudiments, tenint-se que presentar a l'escena junt amb l'autor i intèrpretes de l'obra.

Un altre triomf pel Teatre Català.

La historia extraordinaria de l'home que va perdre el temps i *Arlequí vividor*, comedia i farsa respectivament de l'Adrià Gual, foren les obres que en

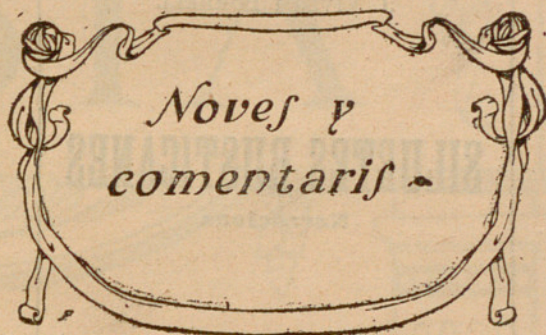
funció d'honor an el seu autor posà en escena en el Gran teatre Círcol de Sans, la companyia Claramunt i Adrià.

L'autor, que fou ovacionat als finals d'actes, es vegé obligat a dirigir la paraula al públic que l'aclamava amb entusiasme.

I encare hi ha qui diu que'l Teatre Català es mort.

De Deu digueren...

MANELIC.

Avís

Ferms amants de les lletres catalanes, oferim les columnes de FESTA a tots els que tenint aficions literaries i mèrits suficients no poden publicar els seus treballs per falta de lloc on fer-ho.

No cal dir que 'ls treballs seràn examinats escrupulosament per a que no desdiguin dels que publiquem habitualment.

AVÍS IMPORTANT

Advertim als col·laboradors expontanis que deuen enviar l'original en sobre obert amb la nota «Original d'impremta» i franqueijat com a tal.

Els que vulgan incluí-hi carta o enviarlo tancat per a major seguretat, incloguint-hi un segell de cinc céntims per a el pagament del carter.

De no fer-ho aixís, ho sentirem molt, però no publicarem cap treball que no s'ens envii amb aquesta forma.

El dia 28 del mes passat morí el que fou el nostre amic En Antón Canals, després d'una penosa malaltia.

Nostre més sentit condol a la seva apesurada familia.

Variat assortit en abrics.—Sastreria Camprubi i Gras.—Boqueria, 47, Barcelona.

La notable revista *Teatro Mundial* publica en son darrer número el drama tràgic en quatre actes, de èxit mundial original de V. Sardou, traduït i adaptat a la escena castellana pels senyors Felix G. Llana i F. Francos Rodriguez *La Tosca*. Anunciant pel pròxim, el drama simbòlic en tres actes d'en J. Fola Igúrbide *Joaquín Costa o el espíritu fuerte*.

Sastreria Camprubí i Gras.—Boqueria, 47, Barcelona. - Especialitat en trajos sastre per a senyores.

—O—
A V I S

Agraierem als suscriptors de Sans, Gracia, Sant Gervasi i Sant Andreu que tingan la bondat d'enviar-nos l'import de la subscripció en segells a fi d'evitar-nos enviar el cobrador, tota vegada que els domicilis llurs son una mica apartats.

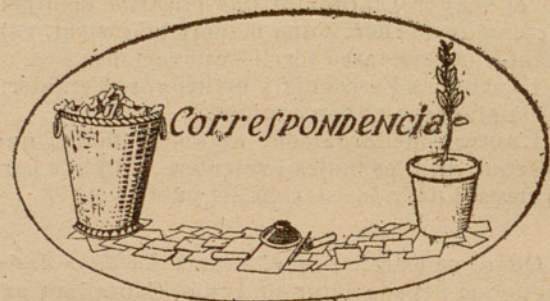
Tingan present que aquesta vegada es paga fins a fi de Mars i l'envio té d'esser d'una pesseta.

J. VIVES I BORRELL

SILUETES RUSTICANES

Narracions

LLIBRERIES:
Verdaguer, Rambla del Centre, 5.
Perelló i Vergés, Pelai, 20.

Trajos i abrics des de 60 a 125 pessetes.
—Sastreria Camprubí i Gras.—Boqueria, 47, Barcelona.

La nostra enhorabona al bon amic En Miquel Maymó, qui es pare d'un nou infant hermosíssim, que fa pocs dies ha nascut.

Elixir Callol remedi de los Débiles

Camiseria

SANS

BOQUERIA, 32.-BARCELONA

Especialitat en camises a mida

Eusebi Rodriguez. Es massa defectuosa. Vaigi fent.—*Victor d'Amoc.* Anirà «Esfinx», «Les apariencies» i un altre.—*Emili Sanchis.* Bé de tècnica però no's ha acabat de satisfer.—*Josep Parés.* No hem acabat d'entendre'l.—*Llorens Gibert.* Aquesta vegada no podem complaure'l.—*Candor Salamá.* En cartera.—*P. Anric.* Té pagat fins al 25 de Febrer. Lo que'ns envia no té prou interès.—*Ramón Mañá.* Rebut i conforme.—*J. M. Cortada de Prat Gibert.* No podem publicar «El vell» perquè ja l'hem vist en un altre lloc.—*Daniel F. Carreras.* Hem rellegit la seva prosa «Matí de Reis» i hem notat que no té prou condicions per a publicar-se; «Impressió crepuscular» no ens ha satisfet, ni les poesies tampoc; aquesta vegada no ha estat encertat.—*Manel Joseph.* Pot enviar l'import amb segells de correu.—*A. Bachs Gabriel.* Acceptada «Capvespral».—*Manel Ripoll.* No's acaba d'agrair.—*Ramón Rosselló.* Com a impressió, està bé, però hi trobem quelcun defecte.—*Vicens Rojas.* Aquesta vegada no podem complaure'l.—*Pere Columna.* El seu treball no's pot acceptar perquè no va acompanyat del butlletí corresponent. Per altra part li recomanem que procuri enviar una altre cosa perquè aquest tampoc podria entrar en concurs.—*Miquel Saperas Auví.* Fassi la mercè d'omplir i enviarnos el butlletí per a el concurs, que snava a la cuberta, sinó no podriem admetrel.—Queden lletres per a contestar.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Molins de Rei	Ptes. 0'25 mes.
Provincies	» 0'75 trimestre.
Extranger	» 1'25 »

Redacció a Barcelona: Mallorca, núm. 248, 3.er, 2.^a

Redacció i Administració: Alfons I d'Aragó, núm. 39

Imp., Alfons I d'Aragó, n.º 39.—MOLINS DE REI